

หน้า 24

“บู้ยหมักชุมชน”

เหลือกิน
เหลือใช้

ประโยชน์ที่ได้จากขยะ

ไตรรัตน์ สุนทรประภัสร์

ดี...ดี...อยู่ทั้งขยะ ?

กรมพัฒนาที่ดินชวนประชาชนอย่าทิ้ง ขยะ เพราะขยะที่กองทิ้งในบ้นนี้ สามารถนำมา แปรรูปให้เกิดประโยชน์ได้เกินความคาดหมาย แม้ว่าขยะนั้นจะมีกลิ่นและสภาพที่ไม่น่าพิสมัย สด เต่าไร้นก แต่รับรองว่าเมื่อแปรรูปเสร็จแล้วกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์จะหายไป ส่วนคุณค่ามันเหลืออันจริง ๆ !

ขยะในเมืองหลวง ขยะในชุมชน ขยะ ในบ้าน ถ้ามันแล้วแต่สร้างปัญหาให้ทั้งคืน ขยะเป็น "ส่วนเกิน" ที่ไม่มีใครอยากเก็บไว้ โดยเฉพาะขยะ ในเมืองใหญ่อย่างกรุงเทพฯ ที่นับวันมีแต่จะสะสม มากขึ้นเรื่อย ๆ จนก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม ลามมา แม้ว่าขยะทั้งวิธีเผาและฝังกลบ ก็เชื่อว่า จะสามารถกำจัดได้ทั้งหมด เพราะส่วนใหญ่แล้วขยะจะ มีสารประกอบอินทรีย์อยู่ในปริมาณสูงซึ่งยากต่อการ กำจัด

จะทำอย่างไรดี ถ้าจัดสัก ปัญหนัก เยอะ ?

เมื่อเป็นอย่างนี้ กรมพัฒนาที่ดิน จึงคิดหา หนทางในการกำจัดขยะให้หมดไป ด้วยการจับมา แปรรูปให้เกิดประโยชน์เสียใหม่ นั่นคือ การนำขยะ มาทำเป็น "ปุ๋ยหมักชุมชน" ซึ่งจะช่วยลดปริมาณ ขยะและลดปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ดี

ขยะที่สามารถนำมาทำเป็นปุ๋ยหมัก ชุมชน ได้แก่ เศษใบไม้ เศษหญ้า เปลือกผลไม้ เศษผัก เศษอาหาร แต่สำหรับเศษอาหารนั้นควรเป็น เศษอาหารที่ไม่มีความชื้นมากเกินไป และควรใส่ใน ปริมาณน้อย ถ้าใส่ในปริมาณที่มากเกินไปจะก่อให้เกิด การเน่าเหม็น

วิธีการผลิตปุ๋ยหมักชุมชนมี 2 วิธี ซึ่งผู้ สนใจสามารถเลือกวิธีที่สะดวกและเหมาะสมกับ ตนเองในการนำไปปฏิบัติได้

ก่อนกรีดมาเรียงต่อกันบนชั้นลึงที่ได้ออไว้ โดยให้ตรงกับช่องที่เว้นไว้สำหรับเป็นที่เก็บปุ๋ยหมักพอดี และไม่ ควรสูงเกิน 100 ซม. ตักถ่ายให้มันจนขยะใส่ลงไป ใน ถังหมักและละลายเชื้อจุลินทรีย์ พด.1 ซึ่งเป็นสารเร่ง ช่วยให้เกิดการย่อยสลายให้เป็นปุ๋ยหมักเร็วขึ้น ซึ่งขอ พรีว่าได้จากกรมพัฒนาที่ดิน ถ้าเศษขยะที่ใส่ลงไปนั้น แห้งมากให้เติมน้ำเพื่อให้มีความชื้นที่พอเหมาะ ประมาณ 60-70%

วิธีที่สอง การผลิตปุ๋ยหมักชุมชนแบบใช้ ถังน้ำขนาด 200 ลิตร มีอุปกรณ์ที่ราคา ถังน้ำขนาด 200 ลิตร เสาระวางบริเวณกลางถังไว้เป็นรูปสี่เหลี่ยม มีขนาด 30-40 ซม. แล้วทำฝาให้เปิดปิดได้ เหล็กเป็นขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2 นิ้ว ยาวประมาณ

15-20 ซม. สำหรับใช้ทำ ขาดึงและแกนของตัว ถังน้ำนั้น ให้สอดตัวดึงเข้า กับแกนเหล็ก และติดวง ถูกป็นที่ช่วงคอดตัวดึงกับ แกนทั้งสองข้างเพื่อติดมือ หมุนจะช่วยให้สะดวกส การกลัยกลองปุ๋ย, ไม่ดีน เจอบหรือตัวการางที่อ้อล เศษขยะ

ความวิธีการ ผลิตปุ๋ยหมักชุมชนในถัง

200 ลิตร ทำให้ได้โดยคิดตั้งถังหมักในบริเวณที่สะดวก ค่อยวางภูมิวิจงาน, นำเศษขยะใส่ลงไปในถังหมักแล้ว ปิดฝาให้สนิท หมั่นหมุนตัวถังหมักอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการกลัยกลองปุ๋ยหากขยะที่ใส่หมักแห้งเกินไป ให้ใส่น้ำ และเติมสารเร่งจุลินทรีย์ พด.1 เช่นเดียวกับ วิธีแรก โดยใช้ระยะเวลาการหมัก 45 วัน สามารถนำ มาใช้ประโยชน์ได้ แต่ถ้าไม่ใช้สารเร่งต้องใช้เวลาการ หมัก 2-3 เดือน จึงจะใช้ได้

สรุปได้ว่าประโยชน์ของการทำปุ๋ยหมัก ชุมชน จะเป็นการนำ "วัสดุเหลือใช้หรือขยะ" หรือ ขยะในครัวเรือนและชุมชนมาใช้ประโยชน์เป็นปุ๋ย หมักเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน ซึ่งจะช่วยให้มีปุ๋ยหมัก ใช้ตลอดทั้งปี และเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยลด ปริมาณขยะในชุมชนและช่วยลดมลพิษที่เกิด จากขยะ ทำให้บริเวณชุมชน บ้านเรือนมีความ

สะอาด ถูกสุขลักษณะ และเป็น การช่วยแบ่ง เบาภาระของเทศบาลใน การกำจัดขยะด้วย

หรืออีกไม่ เช่นนั้น เทศบาลเอง ควรรวบรวมเศษขยะ ที่เก็บได้เน่ามาแปรรูป เป็น "ปุ๋ยหมักชุมชน" เพื่อแยกคืนให้กับ ประชาชนที่คัดองการใช้ ประโยชน์ หรือเกนตรกร

ที่มีส่วนที่สวนกรทำไว้ใช้เองได้จะ ช่วยลดต้นทุนค่าปุ๋ย ได้เป็นอย่างดี หรือท่านถนัดน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การ บริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และ ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งหลาย หากในพื้นที่ของท่าน เป็นพื้นที่เกษตรเสียส่วนใหญ่ น่าจะลองพิจารณา ส่งเสริมวิธีการทำปุ๋ยหมักชุมชนดูบ้าง เพราะลงทุน ไม่มาก ผลได้ประโยชน์คุ้มค่าจริง ๆ !

รายละเอียดการทำปุ๋ยหมักชุมชนและ สารเร่งจุลินทรีย์ พด.1 ติดต่อขอรับได้ที่ฝ่าย ประชาสัมพันธ์ กรมพัฒนาที่ดิน โทร. 579-8515

วิธีแรก เป็นการผลิตปุ๋ยหมักชุมชนโดยใช้ ถังสี่เหลี่ยมคอกหมูหรือกริด มีอุปกรณ์ที่ต้องใช้ คือ อีฐ บล็อกหรืออิฐบดสำหรับก่อเรียงให้มีความสูงจากพื้น ดิน 20 เซนติเมตร ถึงสี่เหลี่ยมคอกหมู จำนวน 3-4 ใบ โดยมีความสูงเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 80-100 เซนติเมตร และไม้ค้ำยันจอบหรือค้ำยันทวาด ยาว ประมาณ 2 เมตร ใช้สำหรับยึดเศษพืช

กรรมวิธีการผลิต เริ่มที่เลือกสถานที่ตั้งถัง หมัก ซึ่งควรเป็นที่ดอน จากเก็บปรับพื้นที่ให้เรียบ เพื่อ สะดวกในการวางถังหมัก จากนั้นนำอิฐบดหรืออิฐ บดอุดก่อเรียงให้สูงจากพื้น 20 ซม. โดยให้เว้นช่องไว้ สำหรับนำปุ๋ยหมักที่เป็นแล้วมาใช้และเศษพืชค้ำยัน จะก่อย ๆ ขอดสลายเป็นปุ๋ยหมักลงมาค้ำยันถ่ม ซึ่งจะ ทำให้มีปุ๋ยหมักใช้ตลอดทั้งปี ส่งไปให้ถ้ำอิมชีเมนต์

วิธีสังเกตว่าปุ๋ยหมักใช้ประโยชน์ได้แล้ว ดู ได้จากสีของวัสดุหลังจากเป็นปุ๋ยหมักที่สมบูรณ์จะมีสี ำน้ำตาลเข้มจนถึงสีดำ ลักษณะอ่อนนุ่มและเปื่อยยุ่ย ส่วนกลิ่นจะไม่มีกลิ่นเหม็นหรือกลิ่นฉุน และความร้อนภายในกองปุ๋ยหมัก จะมีลักษณะใกล้เคียงกับ ภายนอก

ถ้าหมักซ้อชดถ่างหรือซ้อคี่ซ้อเย็บของ การใช้ถังซีเมนต์และถังน้ำ 200 ลิตร คือ ถ้าใช้ถัง น้ำ 200 ลิตร จะสามารถผลิตปุ๋ยหมักได้เร็วกว่าการ ใช้ถังซีเมนต์ แต่จะได้ปริมาณที่น้อยกว่า เพราะไม่ สามารถเติมเศษขยะลงไปเพิ่มได้เหมือนกับกา ใช้ ถังซีเมนต์ เพราะเมื่อใส่ขยะลงไปถังน้ำ 200 ลิตร ต้องรอให้ได้ปุ๋ยหมักที่เสร็จสมบูรณ์เสียก่อน จึงจะ สามารถใส่ขยะเพื่อทำปุ๋ยหมักในครั้งต่อไปได้